

■ คู่มือความปลอดภัยในการปฏิบัติงานในพื้นที่บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ

คณะเทคโนโลยีทางทะเล

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

สารบัญ

1. บทนำ
 2. ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยทั่วไป
 3. การจัดการความเสี่ยงในพื้นที่บ่อเลี้ยง
 4. ความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือ
 5. ความปลอดภัยในใช้ไฟฟ้า
 6. การจัดการสารเคมีและเวชภัณฑ์
 7. สุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน
 8. มาตรการในกรณีฉุกเฉิน
 9. การบันทึกและรายงานเหตุการณ์
 10. ภาคผนวก
-

เนื้อหาหลัก

1. บทนำ

- **วัตถุประสงค์:** เพื่อให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ปลอดภัยแก่พนักงานในฟาร์มหรือสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำ
- **ขอบเขตการใช้งาน:** ครอบคลุมกิจกรรมทุกอย่างในบริเวณบ่อเลี้ยง เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เนื่องจากการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ การใช้อุปกรณ์สำหรับเพาะเลี้ยง การใช้ไฟฟ้า
- **ความสำคัญ:** การทำงานใกล้น้ำและอุปกรณ์ไฟฟ้ามีความเสี่ยงสูง จึงจำเป็นต้องมีการให้ความรู้พื้นฐาน เบื้องต้นและมาตรการป้องกันที่เหมาะสม

2. ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยทั่วไป

- ห้ามทำงานในพื้นที่โดยลำพัง หากต้องทำ ควรแจ้งผู้รับผิดชอบ
 - ในการปฏิบัติงานไม่ควรปฏิบัติงานเพียงลำพัง โดยเฉพาะเวลากลางคืน หากจำเป็นต้องปฏิบัติงาน ให้แจ้งผู้รับผิดชอบโครงการนั้นๆ หากเกิดอุบัติเหตุจะได้แก้ไขอย่างทันท่วงที
- สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน ทุกครั้ง เช่น รองเท้ายางกันลื่น ถุงมือ หมวกกันแดด แวนตานิรภัย (เมื่อใช้สารเคมี)
 - ให้ผู้ปฏิบัติงาน สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันทุกครั้งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใส่ปุ๋ย ใส่คลอรีน ระหว่างการเตรียมบ่อ หรือระหว่างการเลี้ยง
 - ถุงมือยาง เพื่อป้องกันมือของผู้ปฏิบัติงานสัมผัสกับสารเคมีหรือวัสดุปุ๋ยโดยตรง
 - รองเท้ายาง เพื่อป้องกันมือของผู้ปฏิบัติงานสัมผัสกับสารเคมีหรือวัสดุปุ๋ยโดยตรง
 - ป้องกันการลื่นขณะปฏิบัติงาน
 - แวนตานิรภัย เพื่อป้องกันเศษ ควัน ฝุ่นละออง ไอระเหย สำหรับดวงตาผู้ปฏิบัติงาน
 - หมวก เพื่อป้องกันสารเคมี ละอองฝุ่น สัมผัสกับเส้นผมโดยตรง
- หลีกเลี่ยงการทำงานขณะเหนื่อยล้าหรือมีอาการมึนเมา
 - ให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินสุขภาพและแจ้งผู้ควบคุม หากเกิดการเหนื่อยล้า หรือไม่พร้อมของร่างกาย เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน
- ปฏิบัติตามป้ายคำเตือนในพื้นที่ทุกครั้ง

- ผู้ปฏิบัติงานควรปฏิบัติตามป้ายเตือนและใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติงานบริเวณป้ายเตือน

3. การจัดการความเสี่ยงในพื้นที่บ่อเลี้ยง

- **น้ำลึก:** ห้ามลงไปในบ่อโดยไม่มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตหรือผู้ดูแล ห้ามลงปฏิบัติงานในบ่อเพียงลำพัง
- **พื้นลื่น:** หมั่นทำความสะอาดบริเวณที่เปียกหรือมีตะไคร่น้ำ
- **ไฟฟ้า:** ตรวจสอบสายไฟและอุปกรณ์ไฟฟ้าให้ห่างจากน้ำ และไม่ควรสัมผัสกับสายไฟโดยตรง
- **สะพานเชือก:** ตรวจสอบชุดปฏิบัติงานให้เหมาะสม เนื่องจากบ่อมีตาข่ายกั้นนก อาจทำให้เกิดการเกาะเกี่ยวกับชุดปฏิบัติงาน ทำให้ตกลงไปในบ่อได้

4. ความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องมือ

- ตรวจสอบอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนใช้งาน
 - ควรตรวจสอบสภาพเครื่องมือ อุปกรณ์ ทุกครั้งก่อนเริ่มใช้งาน เพื่อให้แน่ใจว่าอยู่ในสภาพที่ปลอดภัย
- ห้ามซ่อมแซมหรือปรับแต่งอุปกรณ์ขณะกำลังทำงานอยู่
 - หลีกเลี่ยงการซ่อมแซมหรือปรับแต่งอุปกรณ์ขณะที่เครื่องยังทำงานอยู่ เพื่อความปลอดภัยและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- ถอดปลั๊กไฟทุกครั้งก่อนซ่อมเครื่องตีน้ำหรือเครื่องสูบน้ำ
 - ควรถอดปลั๊กไฟ ทำการปิดเบรกเกอร์ หรือปิดแหล่งจ่ายไฟทุกครั้ง ก่อนซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น เครื่องตีน้ำ ปั้มน้ำ ปั้มลม ไฟแสงสว่าง
- อุปกรณ์ไฟฟ้าควรมีสายดินและใช้งานในพื้นที่ที่ปลอดภัยจากน้ำ
 - อุปกรณ์ไฟฟ้าควรมีระบบสายดินอย่างถูกต้อง และใช้งานจากพื้นที่ที่ปลอดภัยจากน้ำหรือความชื้น เพื่อป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร หรือไฟฟ้าดูด

5. ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า

- ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับภายนอก (กันน้ำ)
 - ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ออกแบบมาสำหรับใช้งานกลางแจ้งหรือในพื้นที่เปียก
- ห้ามสัมผัสอุปกรณ์ไฟฟ้าขณะตัวเปียก
 - ไม่ควรสัมผัสอุปกรณ์ไฟฟ้า สายไฟ ขณะที่ตัวเปียก หรือมือเปียกน้ำ เพราะน้ำเป็นสื่อไฟฟ้า
- ติดตั้งเบรกเกอร์กันไฟรั่ว (RCD)
 - ในระบบบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นสิ่งสำคัญมากเพื่อป้องกันไฟดูด/ไฟฟ้ารั่ว ซึ่งอาจทำให้คนเสียชีวิตได้ในทันที โดยเฉพาะในพื้นที่ชื้น เปียก หรือมีน้ำตลอดเวลา

6. การจัดการสารเคมีและเวชภัณฑ์

- ห้ามใช้สารเคมีหมดอายุหรือไม่มีฉลาก
 - เพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน สัตว์น้ำ และผู้บริโภค เนื่องจากสารเคมีอาจหมดอายุหรือไม่มีฉลากสำหรับการใช้งานอย่างถูกต้อง
- สวมถุงมือและหน้ากากขณะผสมหรือใช้งานสารเคมี
 - เพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน ลดการสัมผัสกับสารเคมีโดยตรง
- บันทึกข้อมูลการใช้สารเคมี
 - บันทึกชื่อสารเคมี วันเวลาที่ให้ ปริมาณ สถานที่ใช้ (บ่อไหน)

7. สุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน

- ตรวจสอบสุขภาพประจำปี โดยเฉพาะโรคติดต่อจากสัตว์น้ำ เช่น แบคทีเรีย *Mycobacterium* หรือ *Streptococcus*
- รักษาความสะอาดส่วนบุคคล เช่น ล้างมือก่อน-หลังปฏิบัติงาน
- ส่งเสริมการพักผ่อนที่เพียงพอ และการทำงานเป็นทีม

8. มาตรการในการฉีดยา

- มีแผนที่ทางหนีไฟและจุดรวมพล
- เตรียมอุปกรณ์ช่วยชีวิต เช่น ห่วงชูชีพ เชือก และวิทยุสื่อสาร
- ฝึกอบรมการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- เบอร์ฉุกเฉินควรติดไว้ในจุดที่เห็นชัด เช่น ป้ายใกล้ปั๊ม รปภ.

9. การบันทึกและรายงานเหตุการณ์

- บันทึกอุบัติเหตุทุกกรณี แม้ไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ
- รายงานต่อผู้ดูแลหรือหัวหน้างานภายใน 24 ชั่วโมง
- วิเคราะห์สาเหตุและปรับมาตรการป้องกันในอนาคต

10. ภาคผนวก

- แผนผังพื้นที่ปลอดภัย
 - รายชื่อผู้ประสานงานด้านความปลอดภัย
-

คู่มือการขอใช้พื้นที่และห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง

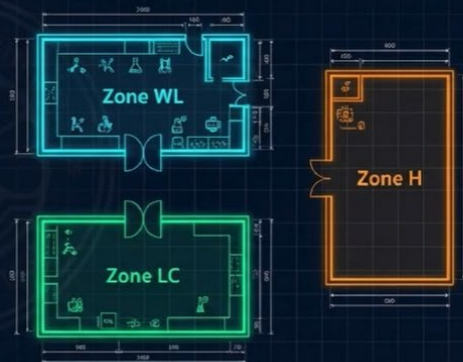
ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี

การวางแผนที่ดี คือจุดเริ่มต้นของงานวิจัยคุณภาพ

ภาพรวมพื้นที่ศูนย์วิจัยฯ (Master Facility Overview)

พื้นที่โรงเรือน - Indoor & Specialized Labs

การขอพื้นที่โรงเรือน ต้องระบุตำแหน่งพิกัดตามแผนผังโซน WL, LC, หรือ H ให้ตรงกับเอกสารฉบับนี้เป๊ะ

เจาะลึกพื้นที่: โซนบ่อเลี้ยงกลางแจ้ง (Outdoor Ponds)

โซน A (A1-A4): พื้นที่รวม 600 ตร.ม.

โซน B (B1-B2): พื้นที่ขนาดใหญ่สุด 1.5 ไร่

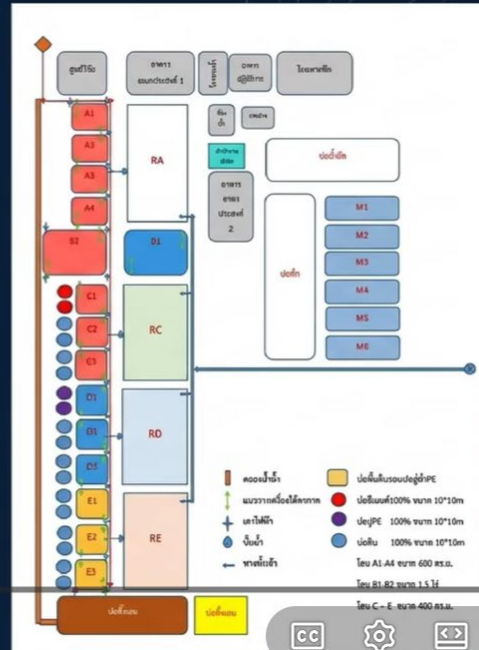
โซน C, D, E (C1-C3, D1-D3, E1-E3):
พื้นที่โซนละ 400 ตร.ม.

หมายเหตุ: มีจุดต่อน้ำและไฟฟ้าพร้อมใช้งาน
รวมถึงบ่อพักน้ำ (M1-M6) และบ่อทึงเลน

2:04 / 7:32

สามารถเข้าดูที่เว็บไซต์คณะเทคโนโลยีทางทะเล

หน่วยงาน	ชื่อ หมายเลขโทรศัพท์
เหตุ ด่วนเหตุร้าย	191
สถานีดับเพลิง	199
สถานีตำรวจท่าใหม่	039 - 4311111
ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลท่าใหม่	039 – 431001-2
คณบดีคณะเทคโนโลยีทางทะเล	ดร.สราวุธ ศิริวงศ์ 098 569 5995
อาจารย์ผู้ดูแลศูนย์วิจัยคณะ เทคโนโลยีทางทะเล	ดร.ภควรรณ เศรษฐมงคล 097 225 7565
เจ้าหน้าที่ระงับเหตุฉุกเฉินประจำศูนย์วิจัยคณะเทคโนโลยีทางทะเล	นาย ธีระศักดิ์ สโมสร 086 184 1479